

دستورالعمل نحوه هماهنگی و صدور مجوز حفاری

در سطح شهرهای کشور

مصوب مورخ...

کمیسیون عالی هماهنگی امور اجرائی شهرهای کشور

حوزه معاونت امور محلی و عمرانی شهری

اداره کل امور شوراهای اسلامی شهر و شهر داری ها

سال ۶۷

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	۱ - مقدمه
۳	۲ - فصل اول : تعاریف
۵	۳ - فصل دوم : نحوه هماهنگی طرح ها ، برنامه ها ، پروژه های سازمان های حفار
۸	۴ - فصل سوم : نحوه درخواست پروانه حفاری و صدور مجوز حفاری
۸	۵ - فصل چهارم : استانداردهای حفاری در گذرگاه های شهر
۱۰	۶ - فصل پنجم : نحوه حفاری و مشخصات بازسازی کانال های حفاری شده و همچنین نحوه تحویل کار انجام شده یا نیمه تمام به شهرداری و پرداخت هزینه های ترمیم به شهرداری

بسمه تعالی

کمیسیون عالی هماهنگی اجرائی شهرهای کشور در جلسه مورخ... و در اجرای مصوبه مورخ ۶۶/۱۱/۴ هیئت محترم وزیران دستورالعمل نحوه هماهنگی و صدور مجوز حفاری در سطح شهرهای کشور را به شرح ذیل تصویب نمود. کلیه کمیسیون های هماهنگی شهر و شهرستان و نیز دستگاه های اجرائی مرتبط با مسائل فوق مکلفند برابر این دستورالعمل اقدام نمایند.

فصل اول: تعاریف

ماده یک: اصلاحات مندرج در این دستورالعمل دارای مفاهیم زیر می باشد:

- ۱ **انشعابات:** عبارتست از یک مورد حفاری در سطح سواره رو یا پیاده رو که معمولاً بصورت عرضی می باشد و هدف از آن انشعاق آب، برق، تلفن و گاز از شبکه اصلی بصورت فرعی است. به منظور رساندن خدمات مذکور به متقاضی اشتراک و با اتصال منازل و سایر واحدها به سیستم جمع آوری فاضلاب.
- ۲ **تقویت شبکه (کابل یا لوله):** اجرای آن محسوس بوده و در قالب برنامه یکساله غیر قابل پیش بینی بوده است و مقدار حفاری در این قبیل موارد حداکثر الی ۵۰۰ متر طول می باشد.
- ۳ **اقدامات ترمیمی یا اضطراری:** عبارتست از حفاری ها و عملیاتی که موردی بوده و قابل پیش بینی نمی باشد و رفع مشکل ناشی از آن در اسرع وقت ضروری است.
(مثال: ترکیدگی و نشست لوله های آب، گاز و فاضلاب و خرابی و سوختگی کابل های برق و مخابرات که موجب قطع کامل ارتباط تلفنی و برق شود و ترمیم آب رفتگی و خرابی های سطحی خطوط موصلاتی که باعث قطع یا کندی عبور و مرور می شود).
- ۴ **کانال یا ترانشه:** عبارتست از حفاری های منظم که به منظور ارائه خدمات سازمان های ذیربط با عرض و عمق متناسب با ابعاد و قطر لوله و کابل مربوطه در داخل مناطق اختصاص یافته در سطح معبر (که ممکن است طولی یا عرضی باشد) ایجاد می گردد.
- ۵ **حوضچه (منهول):** عبارتست از حوضچه هایی که برای دسترسی به شیرهای گاز، آب، فاضلاب و مفاصل بندی و محل اتصالات تلفن و برق بصورت بتون آرمه (پیش ساخته و یا در محل ساز) یا سایر مصالح مقاوم بوده که در محل های مورد نیاز و مناسب تعبیه می شود.
- ۶ **اشتراک:** عبارتست از استفاده مشترک حقیقی یا حقوقی از انشعابات (برق، گاز، تلفن و آب و فاضلاب) بصورت مجزا.

- ۷ مشترک:** عبارتست از استفاده کننده حقیقی یا حقوقی که انشعاب برق، گاز، تلفن و آب و فاضلاب مورد تقاضایش طبق مقررات شرکت مربوطه برقرار شده باشد.
- ۸ مواصلات:** عبارتست از خطوط ارتباطی عبور و مرور سطح شهر در عرض های مختلف برای پیاده یا سواره.
- ۹ خطوط انتقال:** عبارتست از کابل یا لوله که وظیفه انتقال را به عهده داشته و فاقد انشعاب های عرضی برای اشتراک می باشد.
- ۱۰ منطقه آزاد:** منطقه ای که هنوز حفاری نشده و تأسیساتی در آن گذاشته نشده. در اختیار شهرداری می باشد و بدیهی است هر نوع استفاده از منطقه مذکور منوط به موافقت شهرداری و هماهنگی در کمیسیون هماهنگی در طرح و برنامه می باشد.
- ۱۱ انتقال تأسیسات از ملک دیگران به معابر عمومی:** عبارتست از انتقال لوله های آب و فاضلاب و گاز و یا کابل های برق و مخابرات از محدوده ملک اشخاص (در صورت تقاضای آنان و با تمایل سازمان مربوطه) به معبر عمومی و مقدار حفاری در این قبیل موارد حدکثر ۵۰۰ متر طول می باشد.
- ۱۲ آئین نامه:** در این دستورالعمل مقصود آئین نامه هماهنگی اقدامات عمرانی مؤسساتی که خدمات آنها در داخل محدوده شهرها مستلزم حفاری معابر و احداث تأسیسات مصوب مورخ ۶۶/۱۱/۴ هیئت وزیران می باشد.
- ۱۳ دفتر مخصوص صور تجلسات:** دفتری است که در صفحات معین توسط دبیرخانه کمیسیون هماهنگی تهیه و در اولین جلسه کمیسیون هماهنگی در حضور اعضاء برگه شماری شده و پلمپ می گردد.

طرح - برنامه پروژه

- هر چند در قانون برنامه و بودجه کشور اصطلاحات طرح و برنامه با اضافه کردن پسوندهائی در قالب جملائی نظیر برنامه دراز مدت، برنامه عمرانی پنج ساله، طرح عمرانی (انتفاعی، غیر انتفاعی مطالعاتی) و... درج شده است. لکن به لحاظ آنکه کلمات طرح، برنامه، پروژه در قوانین و مقررات حاکم بر شهرداری ها و همچنین سازمان های موضوع این آئین نامه مفاهیم مشخص دیگری دارند. لذا در تعریف طرح و برنامه و پروژه به شرح ذیل سعی شده است در تعریف مفاهیم مندرج در قانون برنامه و بودجه کشور با مفاهیم مورد عمل، برای اصلاحات طرح و برنامه و پروژه این دستورالعمل تعاریف ذیل ارائه شود:
- ۱۴ طرح:** عبارتست از پیش بینی فعالیت های آینده سازمان بر اساس اهداف و خط مشی تعیین شده بعنوان راهنمای برنامه های سازمان که از لحاظ معنی و مفهوم مترادف تعریف برنامه دراز مدت مندرج در قانون برنامه و بودجه می باشد.
- ۱۵ برنامه:** عبارتست از مجموعه فعالیت های مشخص با مقادیر معین که برای مدت پنج سال یا کمتر، مبتنی بر هدف ها و سیاست های مصوب همراه با پیش بینی منابع مادی و هزینه های لازم و منقسم به برنامه سالانه اجرائی تهیه و تدوین می گردد.

۱۶ پروژه: فعالیت های اجرایی و جاری مشتمل به عملیات و خدمات مشخص در قالب برنامه یکساله، که در تطبیق با مفاهیم قانون برنامه و بودجه احیاناً ممکن است عناوینی نظیر طرح عمرانی انتفاعی، طرح عمرانی غیر انتفاعی و طرح مطالعاتی را به خود اختصاص دهد.

فصل دوم: نحوه هماهنگی طرح ها، برنامه ها و پروژه های سازمان های حفار

ماده دو: هماهنگی طرح ها و برنامه ها و پروژه های سازمان های موضوع آئین نامه در سه مقطع زمانی و در قالب جلسات کمیسیون هماهنگی شهر یا شهرستان تحت ---ذیل صورت خواهد پذیرفت:

- ۱ - هماهنگی در طرح و برنامه (مقطع شهریورماه)
- ۲ - هماهنگی در زمان اجراء (مقطع خرداد ماه)
- ۳ - هماهنگی در امور اجرایی
- ۴ - هماهنگی در طرح و برنامه (مقطع شهریورماه)

ماده سه: کلیه سازمان های موضوع آئین نامه مکلفند حداکثر تا اول شهریور ماه هر سال فهرست طرح ها و برنامه ها و پروژه های خود را که زمان اجرای آن حداقل از سال آینده پیش بینی شده است، به ترتیب اولویت و اهمیت و همچنین تخمین تاریخ اجرای هر یک از آنها به همراه نقشه ها و مشخصات فنی لازم برای هماهنگی و همچنین کسب اعلام نظر در خصوص امکان یا عدم امکان مرمت کانال و یا روسازی نوارهای حفاری شده توسط شهرداری به کمیسیون شهر و شهرستان ارائه و رسید دریافت نمایند.

تبصره ۱: دبیرخانه کمیسیون شهر و شهرستان موظف است حداکثر ظرف هفته اول شهریورماه نسبت به دعوت از اعضای کمیسیون اقدام و اجلاس کمیسیون هماهنگی در طرح و برنامه را آغاز نماید. جلسات همه روزه تا حصول نتیجه و حداکثر تا آخر شهریورماه ادامه خواهد یافت و صورت مذاکرات هر جلسه در دفتر مخصوص صورتجلسات مندرج و به امضای اعضاء در جلسه خواهد رسید. عدم حضور نماینده هر یک از سازمان های ذیربط --- باعث تغییر در برنامه هماهنگ شده سایر سازمان های عضو کمیسیون خواهد گردید.

تبصره ۲: فهرست آن دسته از طرح ها و برنامه ها و پروژه های سازمان های ذیربط و دعوت شده به جلسات کمیسیون که امکان اجرای آنها از لحاظ هماهنگی میسر بوده است و تاریخ اجرای آنها با توجه به پیش بینی های سازمان های مربوطه در سال آینده است، از لحاظ هم مکانی در محل اجراء (در هر یک از معابر شهر) و هم زمانی از لحاظ تاریخ اجراء طی یک لیست تحت عنوان مصوب کمیسیون تنظیم و از طریق دبیرخانه مربوطه به هر یک از سازمان ها ظرف مدت ۴۸ ساعت اداری پس از خاتمه اجلاس ابلاغ

خواهد شد. هر یک از سازمان ها مکلفند طی شش ماهه دوم سال نسبت به تأمین اعتبار مالی برای اجرای طرح ها و برنامه ها و پروژه های مورد تصویب کمیسیون هماهنگی اقدام نماید.

تبصره ۳: دبیرخانه کمیسیون موظف است بلافاصله پس از اختتام جلسات کمیسیون هماهنگی در طرح و برنامه، لیست طرح ها و برنامه ها و پروژه های هماهنگ شده و مصوب کمیسیون را در استان به کمیته برنامه ریزی استان و در تهران به وزارت برنامه و بودجه و وزارت کشور (دبیرخانه کمیسیون عالی هماهنگی) ارسال دارند.

هماهنگی در زمان اجراء (مقطع خرداد ماه)

ماده چهار: کلیه سازمان های موضوع آئین نامه مکلفند حداکثر تا آخر اردیبهشت ماه هر سال فهرست آن دسته از طرح ها و برنامه ها و پروژه های موجود در فهرست مصوب کمیسیون هماهنگی شهریور که بودجه آن تصویب گردیده همراه مستند مربوط به تأمین اعتبار را به کمیسیون هماهنگی شهر و یا شهرستان ارائه نمایند.

تبصره ۱: آن دسته از طرح ها، برنامه ها و پروژه ها که در مقطع شهریور توسط سازمان های عضو به لحاظ عدم امکان پیش بینی، اجرای آن در سال آتی مطرح نگردیده است، چنانچه در فاصله زمانی شهریور تا خرداد اجرای آن همراه با اعتبار مصوب به دستگاه ابلاغ شده باشد با گزارش توجیهی لازم در جلسه هماهنگی مقطع خرداد مطرح و اجرای آن هماهنگی خواهد گردید.

تبصره ۲: دبیرخانه کمیسیون شهر و یا شهرستان موظف است در اولین روز اداری خرداد ماه با دعوت از اعضاء کمیسیون، اجلاس کمیسیون (هماهنگی در زمان اجراء) را آغاز نماید. جلسات همه روزه تا تصمیم گیری و تهیه فهرست زمانی اجرای طرح ها به همراه تعیین طرح های همزمان و هم مکان و حداکثر تا ۱۵ خرداد ماه ادامه خواهد یافت و صورت مذاکرات هر جلسه در دفتر مخصوص صورتجلسات، مندرج و به امضاء اعضاء حاضر در جلسه خواهد رسید.

تبصره ۳: در جلسات کمیسیون هماهنگی در زمان اجراء حضور مسئول راهنمایی و رانندگی شهر مربوطه که با حق رأی شرکت خواهد نمود، الزامی است. عدم حضور نماینده هر یک از سازمان های ذیربط و دعوت شده باعث تغییر در برنامه هماهنگ شده سایر سازمان های عضو کمیسیون نخواهد گردید.

تبصره ۴: دبیرخانه کمیسیون موظف است بلافاصله پس از اختتام جلسات فهرست هماهنگی در زمان اجراء مصوب کمیسیون را به دستگاه ذیربط ابلاغ نماید. (ظرف حداکثر ۴۸ ساعت اداری)

هماهنگی در امور جاری

ماده پنج: به منظور هماهنگی اقدامات اجرائی دستگاه های مشمول آئین نامه که امکان هماهنگی آنها در

قالب هماهنگی در طرح و برنامه (مقطع شهریور ماه) موضوع ماده سه و به تبع هماهنگی در زمان اجراء (مقطع خرداد ماه) موضوع ماده ۴ نبوده و یا بصورت ترمیمی یا اضطراری باشد. کمیسیون شهر و یا شهرستان موظف است حداقل هر دو ماه یکبار از طریق دبیرخانه مربوط تشکیل جلسه داده و تصمیم گیری لازم بعمل آورد. بدیهی است در صورت انقضای درخواست هر یک از اعضا و با تأیید رئیس کمیسیون جلسه بطور فوق العاده به عودت دبیرخانه تشکیل خواهد شد.

تبصره ۱: حفاری های موردی غیر اضطراری مذکور در بند ۲ (تقویت کابل یا لوله) موضوع ماده یک (فصل تعاریف) مشمول ماده فوق می باشد که پس از ارائه مدارک لازم و مصوبه کمیسیون مجوز حفاری از سوی شهرداری صادر خواهد شد.

تبصره ۲: اقدامات اضطراری یا ترمیمی موضوع بند ۳ ماده ۱ (فصل تعاریف) به تشخیص دستگاه مربوط و با ابلاغ به دبیرخانه کمیسیون و اطلاع شهرداری نیز مشمول این ماده بوده اما نحوه عمل مربوط به آن بدین شرح است: که به محض وقوع حادثه و قبل از شروع عملیات، عامل حفار در خصوص هرگونه حفاری در سواره رو، الزاماً می بایستی تلفنگرامی وقوع حادثه را به منظور هماهنگی به سایر مؤسسات خدماتی نظیر آب، برق، مخابرات، گاز و خصوصاً راهنمایی و رانندگی و شهرداری و دبیرخانه کمیسیون هماهنگی جهت اقدامات بعدی اطلاع داده و در سایر موارد نظیر حفاری پیاده رو ها، چنانچه عملیات حفاری مستلزم اطلاع به سایر مؤسسات باشد، به نحو فوق اقدام خواهد کرد.

مسئولیت عدم اطلاع و خسارت ناشی از آن به عهده مؤسسه عامل حفاری می باشد. دبیرخانه کمیسیون موضوع اقدامات اضطراری را در یکی از جلسات هماهنگی در امور جاری یا جلسات فوق العاده مطرح و پس از تأیید کمیسیون با ارائه مدارک لازم از سوی شهرداری مجوز لازم صادر خواهد شد. مؤسسه عامل حفار موظف است ظرف ۴۸ ساعت از شروع عملیات حفاری بر اساس حجم عملیات حداقل ۷۰٪ هزینه هائی را که بطور معمول می بایستی به شهرداری پرداخت نماید، بطور علی الحساب به حساب شهرداری واریز نماید.

تبصره ۳: در مناطقی که طبق نقشه های تسلیمی شرکت گاز، شبکه گاز وجود دارد، مؤسسه عامل حفاری موظف است نظیر اقدامات معمول در شهر را انجام دهد.

فصل سوم: نحوه درخواست پروانه حفاری و صدور مجوز حفاری

ماده شش: مؤسسات حفاری مکلفند با ارائه مدارک ذیل و تکمیل فرم درخواست طبق فرم

نمونه (صفحه) صدور مجوز حفاری را از شهرداری درخواست نمایند. شهرداری نیز موظف است مجوز حفاری را ظرف مدت حداکثر یک هفته در صورت تکمیل بودن مدارک درخواست طبق فرم نمونه (صفحه) صادر و تسلیم درخواست کننده نماید.

- ۱- ارائه مصوبه و یا لیست هماهنگی مصوب کمیسیون هماهنگی شهر یا شهرستان که ضمن آن عملیات مورد نظر مورد تصویب و هماهنگی واقع شده است.
- ۲- ارائه کروکی مورد نظر روی نقشه ۱/۲۰۰۰ و یا بر روی فتوکپی نقشه جامع با هادی با مشخص نمودن تقاطع ها و معابر با نام و نیز مشخص نمودن ابعاد و محل حفاری در معبر (طول، عرض، عمق متوسط)
- ۳- مشخص نمودن مدت قابل توجیه عملیات با تاریخ شروع و ختم آنها با توجه به زمان بندی کمیسیون هماهنگی.
- ۴- ارائه فیش پرداخت بانکی به شماره حساب مشخصی که از طرف شهرداری تعیین می شود بابت هزینه ها و جبران مرمت حفاری.

فصل چهارم: استانداردهای حفاری در گذرگاه های شهر

ماده هفت: حد حفاری در معابر از لحاظ عرض و عمق و مناطق حفاری و محل های اختصاص یافته با مشخصات کامل حفاری و جداول تأسیسات زیرزمینی در گذرگاه های با عرض های مختلف برابر کروکی و جداول صفحات تا و توضیحات آن می باشد.

تبصره ۱: در گذرگاه های کمتر از ۶ متر مشابه گذرگاه های ۶ متری عمل خواهد شد و در صورت عدم امکان اجرای ضوابط دستورالعمل، موضوع در کمیسیون های شهر یا شهرستان های حسب مورد مطرح و پس از بررسی و با توجه به امکان عبور هوایی برق و مخابرات، اتخاذ تصمیم می شود.

تبصره ۲: رعایت موارد ذیل در خصوص نصب تیر و دکل مؤسسات برق و مخابرات الزامی است.

- ۱- محل نصب دکل الزاماً می بایستی در کمیسیون هماهنگی مورد بررسی و تصویب قرار گیرد.
- ۲- در گذرگاه های تا زیر ۶ متر عرض که احداث تأسیسات برق و مخابرات (احیاناً) می بایستی هوایی صورت گیرد، محل نصب تیر در منتهی الیه حاشیه گذرگاه و در فاصله ۷۰ سانتی متری از آن خواهد بود و حریم لازم توسط بازو (کنسول) می بایستی تأمین گردد.

۳- در گذرگاه های بالای ۶ متر عرض اعم از اینکه پیاده رو احداث شده یا نشده باشد، محل نصب تیر در فاصله ای خواهد بود که طبق نقشه ها و جداول ضمیمه این دستورالعمل حداقل فاصله پیاده رو و سواره رو محسوب گردیده است. مگر اینکه شهرداری به لحاظ مسائل ترافیکی-----

از نظر پیش آمدگی ساختمان ها محل نصب تیر را در منتهی الیه حاشیه گذرگاه تعیین کنند که در این صورت رعایت حداقل فاصله به مقدار ۷۰ سانتیمتر از منتهی الیه حاشیه گذرگاه الزامی است.

۴- مؤسسات برق و مخابرات مکلفند در هنگامی که گذرگاه فاقد پیاده رو می باشد به منظور رعایت اصول ایمنی تیرهای خود را به فاصله یک متری از سطح معبر، مجهز به علائم برجسب شبرنگ بنمایند.

۵- در معابری که قبل از احداث پیاده رو تیرهای برق و مخابرات در محل هماهنگ شده و مقرر نصب می گردد، شهرداری طبق برنامه های عمرانی خود احداث پیاده رو خواهد کرد. لکن چنانچه ضرورت احداث پیاده رو مورد درخواست مؤسسات نصب کننده تیر باشد، شهرداری بر حسب امکانات پس از دریافت هزینه های احداث نسبت به به نصب جدول و احداث پیاده رو با اولویت اقدام خواهد کرد.

۶- جهت رعایت مسائل اقتصادی، در گذرگاه های تا ۱۴ متر، شرکت های برق و مخابرات ضمن توافق با یکدیگر و کسب مجوز از شهرداری و با اطلاع کمیسیون هماهنگی مربوطه می توانند از حریم های همدیگر استفاده نمایند.

۷- محل نصب تیرهای روشنایی با رعایت آئین نامه مربوط به طرز اجرای ماده ۱۱ قانون برق ایران و نحوه تأمین و تعیین هزینه روشنایی معابر مصوبه ۱۳۴۶/۱۰/۱۲ هیئت وزیران و وفق ماده ۵ آن تعیین خواهد شد.

۸- هر نوع استفاده دیگر از سطح معابر برای نصب تیر و یا دکل انتقال نیرو که با دستورات فوق مطابقت نداشته باشد منوط به پیشنهاد مؤسسه برق و مخابرات و پذیرش شهرداری ضمن هماهنگی در کمیسیون مربوط خواهد بود.

تبصره ۳: در خصوص احداث حوضچه که احیاناً تجاوز به حریم از عرض با عمق اجتناب ناپذیر است، هماهنگی در کمیسیون مربوطه الزامی است.

تبصره ۴: منطقه آزاد در گذرگاه های ۱۲ تا ۱۴ متری برابر با نقشه و جدول صفحه به لحاظ عدم امکان پیش بینی های لازم از سوی مؤسسات مختلف و رفع مشکلات احتمالی در این عرض، اختصاص خواهد داشت به احداث کانال مخابرات و لوله های انتقال آب و فاضلاب، فشار متوسط گاز و فشار قوی برق که محل هر یک از خدمات فوق با هماهنگی در این عرض (منطقه آزاد) در کمیسیون مربوطه خواهد بود.

تبصره ۵: کلیه عرض های اختصاص یافته به سازمان ها و مؤسسات حفاری کننده (برابر جداول و نقشه های پیوست) تا مادامیکه مراجع ذیربط قانونی، عرض های استاندارد را تهیه نکرده و به تصویب نرسانده، مربوط به گذرگاه های جدید الاحداث بوده و در مورد سایر گذرگاه های احداث شده نیز در صورت امکان تطبیق، قابل اجراء خواهد بود.

تبصره ۶: در مورد فواصل حاصله از افزایش عرض گذرگاه های ۱۴ تا ۲۱ متر و ۲۱ تا ۳۰ متر و ۳۰ تا ۴۰ متر به بالا برابر توضیحات ذیل جداول عمل خواهد شد.

تبصره ۷: کلیه مؤسسات حفاری کننده مکلفند نقشه و کروکی تأسیسات خود را ظرف یک سال از تشکیل اولین جلسه تهیه و به کمیسیون هماهنگی مربوط ارائه کنند و در این رابطه می توانند از نقشه های جامع و یا هادی و نقشه های شرکت ملی گاز ایران (---) بهره برداری نمایند.

فصل پنجم: نحوه حفاری و مشخصات بازسازی کانال های حفاری شده و همچنین نحوه تحویل کار انجام شده یا نیمه تمام و هزینه های ترمیم به شهرداری

الف) نحوه حفاری:

ماده هشت: به منظور پیشگیری از خسارات جانبی به لایه های زیرسازی و روسازی خیابان ها در موقع

حفاری کانال برای مقاصد مختلف کلیه سازمان های حفاری کننده موظفند ترجیحاً برش آسفالت را با دستگاه کاتر انجام داده و چنانچه به تشخیص کمیسیون عالی هماهنگی امکان تهیه کاتر برای سازمان های حفاری مقدور نباشد، شهرداری می تواند اجازه حفاری دستی یا با کمپرسور را صادر نماید و در این حالت مبنای محاسبه برای دریافت هزینه های زیرسازی و روسازی به عنوان خسارات ناشی از تخریب جوانب کانال در اثر ضربه های حامل از حفاری بدون کاتر علاوه بر هزینه مرمت نوار حفاری عرض حفاری شده بعلاوه یک متر خواهد بود که به شهرداری پرداخت می شود. بدیهی است در صورتیکه ترمیم تمام یا قسمتی از حفاری را شهرداری به عهده داشته باشد، هزینه آن نیز جداگانه محاسبه و دریافت می گردد.

تبصره ۱: سازمان حفاری کننده موظف است که به هنگام تخلیه خاک های نوار حفاری دقت نماید که به سطح آسفالت (از جمله پخش شدن و دیر حمل نمودن خاک که نیاز به تنظیف داشته باشد) و زیرسازی طرفین نوار صدمه و آسیب وارد سازد، در صورت عدم رعایت ملزم به پرداخت هزینه خسارات وارده به شهرداری خواهد بود.

تبصره ۲: سازمان حفاری کننده در کلیه معابر ترافیک (مانند خیابان های اصلی، اتوبان) در مسیر های نوار حفاری موظف به شمع کوبی در طرفین نوار حفاری به منظور جلوگیری از ریزش و رانش می باشد.

ماده نه: کلیه سازمان های حفاری کننده موظفند پس از اقدامات فنی و اجرائی خود در کانال حفاری شده، آن را به شرح ذیل فشرده نمایند:

- حداقل تراکم زمین طبیعی معادل ۸۵٪

- حداقل تراکم لایه های خاکریز در قشرهای ۱۵ سانتیمتر معادل ۹۰٪

- حداقل تراکم آخرین لایه خاکریز به ضخامت ۱۵ سانتیمتر ۹۵٪ به روش اصلاح شده (آشو) می بایستی صورت گیرد. (مطابق نمودار صفحه نحوه ترمیم کانال های حفاری شده)

الف) نحوه پرداخت هزینه و خسارات:

ماده ده: در صورتیکه عمر آسفالت کمتر از ۴ سال و عرض معابر بیش از ۸ متر باشد، سازمان حفار موظف به پرداخت هزینه کلی روکش علاوه بر هزینه مرمت حفاری خواهد بود (هزینه فوق الذکر شامل طول محل حفاری به علاوه ۵۰ متر طول در منتهی الیه دو طرف نوار خواهد بود) و چنانچه منتهی الیه نوار، بین دو تقاطع ختم گردد، ۵۰ متر ذکر شده محاسبه نمی گردد و تقاطع چهار راه ملاک عمل است.

تبصره ۱: دستور کار زیرسازی و آسفالت نوارهای حفاری توسط شهرداری به هنگام صدور مجوز صادر می شود.

تبصره ۲: در اجرای هر طرح و برنامه و پروژه می بایستی زمان دقیق شروع حفاری و خاتمه آن و همچنین زمان و تاریخ دقیق شروع مرمت مسیر حفاری و خاتمه آن با قید در مجوز حفاری مشخص شود. بدیهی است دستگاهی که بیش از مدت مذکور اتمام کار را معطل نماید، ملزم به پرداخت جریمه ای برابر حاصل فرمول زیر برای هر روز به کمیسیون هماهنگی مربوطه خواهد بود.

عرض مسیر حفاری شده $\times ۶۰۰ \times$ تعداد روزهای تأخیر $\times ۲ \times$ عرض حفاری

= جریمه خسارت تأخیر

$$۳ \times ۴۵$$

ماده یازده: موارد اهمال و تعلل دستگاه ها موضوع ماده ۹ آئین نامه و تبصره آن بدین قرار است:

- ۱- اجرای طرح، با برنامه و پروژه برخلاف مصوبات کمیسیون هماهنگی (شهر یا شهرستان)
- ۲- عدم اقدام به موقع در حفاری مسیر هائی که در مجوز صادره از سوی شهرداری مشخص شده است
- ۳- عدم اقدام به موقع در مرمت نوارهای حفاری
- ۴- عدم رعایت اصول و نصب علائم ایمنی در هنگام اجرای عملیات
- ۵- عدم هماهنگی با راهنمائی و رانندگی شهر مربوطه در هنگام حفاری
- ۶- اقدام به حفاری مازاد بر مقدار مجوز صادره از سوی شهرداری
- ۷- تجاوز به حریم مؤسسات مشمول آئین نامه به هنگام حفاری از سوی مؤسسه عامل حفار

- ۸ - عدم رعایت موارد پیش بینی شده در تبصره ۲ ماده ۵ دستورالعمل
- ۹ - عدم شرکت اعضای کمیسیون هماهنگی بدون عذر موجه در دو جلسه متوالی کمیسیون مذکور
- ۱۰ - سه تعویق انداختن بی مورد در خصوص تحویل و تحول مسیر های حفاری
- ۱۱ - تأخیر در پرداخت هزینه های متعلقه به شهرداری اعم از هزینه های مرمت و خسارت و نظارت

ماده دوازده: هزینه های مرمت حفاری از مرحله ای که به عهده شهرداری قرار می گیرد به علاوه هزینه نظارت برابر با فهرست بهای مخصوصی که به همین منظور وزارت برنامه و بودجه تهیه و در اختیار قرار خواهد داد، محاسبه و پرداخت خواهد شد. تا زمانیکه فهرست بهای مخصوص تهیه و ابلاغ نگردیده است، فهرست بهای موجود به علاوه هزینه های بالاسری و ضرائب منطقه ای فعلی که به تأیید سازمان برنامه و بودجه استان رسیده باشد، ملاک عمل خواهد بود.

تبصره: به منظور آنکه شهرداری امکان اجرای تعهدات ناشی از پذیرش ترمیم را داشته باشد، ۷۵٪ هزینه های برآورد شده می بایستی در مرحله صدور مجوز به حساب شهرداری واریز گردد و ۲۵٪ بقیه با تأیید ناظر کمیسیون هماهنگی (در صورتیکه دستگاه حفار پرداخت کننده هزینه درخواست کند) پس از اتمام مرمت قابل پرداخت و محاسبه می باشد.

ماده سیزده: بودجه کمیسیون های هماهنگی شهر و شهرستان از محل جرائم تأخیر در اقدامات مؤسسات و همچنین قسمتی از عوارض حق الارض که پس از تصویب و وصول توسط شهرداری طبق نظر و برابر بودجه ای که به تصویب وزارت کشور می رسد، تأمین خواهد شد.

نحوه تحویل و تحول

ماده چهارده: مسئولیت حفاظت و رعایت کامل ایمنی عبور برای اطراف ترانше های حفاری و پر شده (تا زمانی که تحویل به شهرداری نشده است) کاملاً به عهده سازمان حفار می باشد و سازمان حفار به محض آمادگی از نماینده شهرداری دعوت به تحویل خواهد نمود. مسئولیت بعدی نوارهای حفاری شده که در این حالت تحویل شهرداری می گردد، به عهده شهرداری خواهد بود.

تبصره: سازمان حفار می بایستی رونوشت دعوت برای تحویل را که به کمیسیون هماهنگی مربوطه ارسال و درخواست اعزام نماینده نمایند، کمیسیون هماهنگی موظف است خدمات یک یا چند نفر از مهندسان با تجربه را برای این امور و نظارت خریداری نموده و حداکثر ظرف مدت ده روز نسبت به تحویل اقدام نماید.

ماده پانزده : این دستورالعمل در پانزده ماده، بیست و سه تبصره، چهل و دو بند و دوازده توضیح در -

-- صفحه تدوین و به تصویب رسیده است.